

DEMOCRACIA

SEMENARIO REPUBLICANO FEDERAL

ÓRGANO DEL PARTIDO REPUBLICANO FEDERALISTA DEL DISTRITO DE VILLANUEVA Y GELTRÚ

REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN	NÚMERO ATRASADO	PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN
Centro Republicano Federal, Colegio, 40, 1. Villanueva y Geltrú.	25 CÉNTIMOS	Un mes: : : : : : : : : : : 0'50 pesetas. Un trimestre: : : : : : : : : : : 1'50 ..

Sinopsis de la lluita cultural

Apart de la gran lluita entre 'ls dos caps de l'aguila parlamentaria anglesa, l'anyada nova comensa ab certa analogia de qüestions polítiques en les nostres nacions occidentals. Fransa, Italia, Espanya, senten arribada l'«hora pedagógica» de la seva batalla ab el passat. A la mateixa Anglaterra no está lluny el retorn d'aqueixa hora, que's cregué arribada, prematurament, aleshores del «bill» d'ensenyansa.

Sentem bé 'ls termes a fi de que's vegi fins a quin punt nosaltres som dins Europa, una vergonyosa excepció.

Fransa, ont la lluita Estat-Iglesia ha refflorit en les notes d'insubordinació episcopals, posa, ja com a ideal necessari pera acabar ab les darreres formes de la resistència eclesiástica contra l'Escola, el monopoli de l'ensenyansa per l'Estat, considerantla com a fi essencial de política. Veritablement, pera 'ls qui no oblidem la íntima cohesió entre l'escola y la cosa pública, l'instrucció primaria (sobre tot), no pot esser reduïda a la consideració d'interés privat, perquè la nació de demà no pot esser indiferent a la nació d'avui. Les asociaciones religiosas de Fransa, expulsades de l'ensenyament, han tornat a exercir llur ministeri sota la forma civil, y l'efecte es el mateix. Per aixó 'l radicalisme se demana si no es arribat el moment d'impedir per la llei aquell corc qui ataca els fonaments de tot l'edifici de llibertat, els fonaments de la Ciutat nova, en nom de la Ciutat vella, que es, etimológica y realment, l'Iglesia. L'Estat qui reclama les vides dels ciutadans pera la seva defensa, ¿no tindrà, ab més raó, dret a reclamar la formació lliure de aquests mateixos ciutadans, en defensa propia, y en interés de llur propia llibertat?

A Italia, el ministeri Sonnino, es sabut, representa més aviat un cambi en sentit conservador que una modificació dins un colorit lliberal. El diputat demócrata Martini no pogué entrar en el gabinet, perquè'l president se negá a admetre la supressió completa de l'ensenyansa religiosa en les escoles primaris. — Bé, direu, Italia es «espanyolizant», en qüestió pedagógica. — Ara ho veureu. El ministeri Sonnino ha proclamat el «statu quo» en materia d'ensenyansa; doncs bé: el «statu quo» es el manteniment de la llei Rava, qui estableix en les escoles l'ensenyansa religiosa donada «per mestres especials, a tots aquells alumnes fills de pares qui ho sollicitin». Es dir, exactament lo que proposava el Pressupost de Cultura de Barcelona, ¡mort a mans dels nostres católics! De manera que Italia representa un principi conservador precisament lo mateix que a Espanya representa un principi anarquist y... y vandálic!

Y ara... ¿per qué insistiros ber la situació pedagógica entre nosaltres? Mesos després de l'adveniment d'un ministeri lliberal, ens calen encara «meetings» demanant la reobertura de les escoles laiques; y a Barcelona se celebra un Congrés pedagógich ont s'exhibeix davant Europa tota la causa, tota la veritable causa de la nostra decadencia.

Desde Espanya a Fransa, doncs, passant per Italia, pot dirse que hi ha tota l'evolució de la pedagogia, en les seves relacions ab l'Estat. — Primer grau, el grau espanyol. L'ensenyansa pública es «incivil» o «anticivil», perquè está en mans d'una corporació enemiga de lo laic: la Iglesia. L'aspiració de les esquerres es la prohibició de tota ensenyansa no religiosa. — Segon grau, el grau italiá. L'ensenyansa pública es «neutra» pera la generalitat; com a cas excepcional, hi ha un servici d'ensenyansa religiosa pera 'ls fills de católics. L'aspiració de les esquerres es l'ensenyansa

«laica», pera tots. — Tercer grau, el grau francès. L'ensenyansa pública es «laica» pera tots. L'aspiració de les esquerres se dirigeix a monopolisar en mans de l'Estat l'ensenyansa primaria, y a convertir en pública tota ensenyansa privada. — Ja veieu, doncs, com el cercle se tanca en la linia d'aquests tres graus. Y mentres a Espanya la pretensió de les dretes tendeix al monopoli de l'ensenyansa per l'Iglesia, monopoli obtingut de fet en la victoria contra 'l Municipi de Barcelona aleshores del Pressupost de Cultura, y en el tancament de les escoles laiques y neutres aleshores de la revolució de Juliol; a Fransa la pretensió de les esquerres tendeix al monopoli de l'ensenyansa per l'Estat.

I. Ensenyansa confessional. — II. Ensenyansa neutra. — III. Ensenyansa laica. — Me sembla que 'ls tres graus queden ben definitos, y a través ells se pot veure la respectiva situació social y política dels tres països llatins. Aquestes mostres gráfiques ensenyen millor que mil disquisicions.

Pera acabar, fixemnos en aquesta nota: diem «ensenyansa laica», aixó es, ensenyansa civil, popular, de la ciutat o del poble. Per naturalesa, l'ensenyansa eclesiástica serà la seva genuina adversaria, la seva normal oposició. — Y bé: a Fransa, l'Iglesia lluita contra la ensenyansa laica, aixó es, «naturalment», l'ensenyansa pública, o sigui de l'Estat; a Espanya, l'ensenyansa laica lluita contra l'ensenyansa confessional, aixó es, «monstruosament», l'ensenyansa pública o de l'Estat. Compreneu ara tot el franc antieuropeisme de la nostra situació? Compreneu ara tot el nostre desequilibri ab el món exterior y les sorolloses manifestacions d'aquest desequilibri?

GABRIEL ALOMAR.

